

Toimintakertomus 2015

Kannen kuvat:

Ravintola Lozzi, Jyväskylän normaalikoulu, Cygnaeus-lukio

Sisältö:

Seija Mannila, Riitta Pitkänen, Jouni Sojakka

Taitto ja kuvat:

Martti Minkkinen

SISÄLTÖ

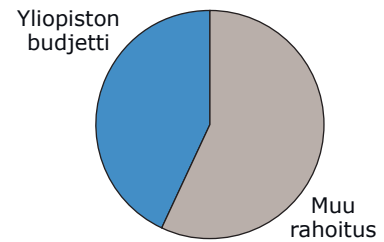
- 4 Toiminnan rahoitus
- 5 Toimintalukuja
- 6 Johtaja ja johtokunta
- 7 Tutkimuksen painoalueet ja tutkimustiimit
- 8 Järjestettyjä seminaareja ja tapahtumia
- 11 Tunnustuksia ja nimityksiä
- 12 Tutkimuslaitoksen uusia julkaisuja

TOIMINNAN RAHOITUS 2015

KOKONAISBUDJETTI 6,6 MILJ. EUROA

Yliopiston budjetti	2 855 600 €
Ulkopuolinen rahoitus	3 791 200 €

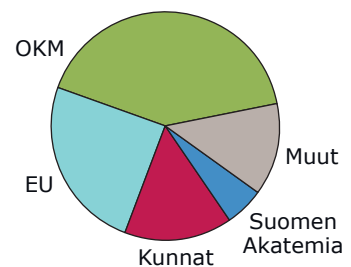
RAHOITUSLÄHTEET

Ulkopuolinen rahoitus:

Opetus- ja kulttuuriministeriö	1 568 500 €
Euroopan komissio	935 800 €
Kunnat	578 700 €
Suomen Akatemia	203 900 €
Muut	504 300 €

ULKOPUOLINEN RAHOITUS

TOIMINTALUKUJA

	2015	2014
1. Laitoksen kirjat ja sarjajulkaisut	7	10
2. Tutkijoiden julkaisut muualla	13	12
3. Julkaistut artikkelit		
• kansainväliset tieteelliset artikkelit	27	38
• kotimaiset tieteelliset artikkelit	13	20
• muut artikkelit	19	12
4. Pidetyt esitelmät		
• kansainvälisissä tieteellisissä kokouksissa	77	56
• kotimaisissa tilaisuuksissa	86	109
5. Asiantuntijatehtävät (jäsenyydet, lausunnot, ohjaukset jne.)	201	222

JOHTAJA JA JOHTOKUNTA

JOHTAJA

Professori **Jouni Välijärvi**

JOHTOKUNTA 1.1.2014 – 31.12.2017

- PUHEENJOHTAJA

Vararehtori, professori **Helena Rasku-Puttonen**, Jyväskylän yliopisto

- JÄSENET (varajäsenet)

Opetusneuvos **Armi Mikkola**, Opetus- ja kulttuuriministeriö
(Ylijohtaja Petri Pohjonen, Opetushallitus, 29.2.2016 asti)
(Opetusneuvos Kari Nyyssölä, Opetushallitus, 1.3.2016 alkaen)

Opettajankoulutuslaitoksen johtaja **Tiina Silander**, Jyväskylän yliopisto
(Dekaani Marja-Leena Laakso, Jyväskylän yliopisto)

Professori **Timo Ahonen**, Jyväskylän yliopisto
(Professori Jari-Erik Nurmi, Jyväskylän yliopisto)

Rehtori **Ari Pokka**, Cygnaeus-lukio
(Rehtori Seija Nykänen, Vaajakosken koulu)

Yliopistotutkija **Raija Hämäläinen**, Koulutuksen tutkimuslaitos, 3.9.2015 asti
Erikoistutkija **Matti Taajamo**, Koulutuksen tutkimuslaitos, 4.9.2015 alkaen
(Yliopistotutkija David Hoffman, Koulutuksen tutkimuslaitos)

Suunnittelija **Jaana Kettunen**, Koulutuksen tutkimuslaitos
(Suunnittelija Eija Puhakka, Koulutuksen tutkimuslaitos)

Johtokunnan esittelijä: johtaja **Jouni Välijärvi**

Johtokunnan sihteeri: sihteeri **Susanna Routti**

TUTKIMUKSEN PAINOALUEET JA TUTKIMUSTIIMIT

PAINOALUEET

Oppiminen, opettajuus ja oppimisympäristöt

Johtajat: professori Päivi Häkkinen ja professori Päivi Tynjälä

Koulutus ja työelämä

Johtajat: professori Marja-Leena Stenström ja professori Antero Malin

Koulutusjärjestelmät ja yhteiskunta

Johtajat: professori Sari Sulkunen ja professori Jussi Välimaa

TUTKIMUSTIIMIT

- Aikuisen oppiminen koulutuksessa ja työssä
- Aikuisten osaaminen
- Akateeminen työ
- Ammatillisen osaamisen kehittyminen ja kehittäminen
- Datatiimi
- Elinikäinen ohjaus
- Kansainvälinen arviointitutkimus
- Kansainvälisyys, intersektionaalisuus, liikkuvuus ja maahanmuutto
- Kansalais- ja demokratiakasvatus
- Korkeakoulututkimus
- Koulutuksen talous
- Opettajana kehittyminen
- Opetus, opiskelu ja oppiminen yliopistossa
- Oppimisen taidot, teknologia ja opettajankoulutus
- Oppimisyhteisöt, vuorovaikutus ja dialogi
- Teknologiset oppimisympäristöt
- Työ, oppiminen ja koulutus
- Yhteisöllinen kehittämisverkosto

Lisäksi laitoksella toimii Julkaisu- ja viestintätiimi.

JÄRJESTETTYJÄ SEMINAAREJA JA TAPAHTUMIA

PAEDEIA-symposiumit 5.3.2015 ja 12.11.2015

Viidennessä Helsingissä maaliskuussa järjestetyssä symposiumissa teemana oli Opettajankoulutuksen elinikäinen jatkumo. Tilaisuudessa myös julkistettiin ja luovutettiin ministeri Krista Kiurulle Hannu Heikkisen johtaman asiantuntijaryhmän raportti ”Ope ei saa oppia – Opettajankoulutuksen jatkumon kehittäminen”. Jyväskylässä marraskuussa pidetyn symposiumin teemana oli Yhteisölliset työkulttuurit ja oppimisympäristöt. Tilaisuus toteutettiin yhteistyössä Osaava Forumin kanssa. Helsingissä osanottajia oli noin 50 ja Jyväskylässä noin 200. Symposiumit järjesti Osaava Verme -hanke, jota Koulutuksen tutkimuslaitos koordinoi.

Korkeakoulututkimuksen kesäkoulu 1.–2.6.2015

Jyväskylässä järjestetty kesäkoulu tarjosi tohtoriopiskelijoille mahdollisuuden esitellä tutkimustaan ja saada siitä palautetta, osallistua kirjoittamistyöpajaan sekä tavata kokeneempia tutkijoita ja toisia tohtoriopiskelijoita. Tilaisuus keräsi yhteen runsaat 20 eri tieteenalojen jatko-opiskelijaa ympäri Suomea. Kesäkoulun järjestivät Korkeakoulututkimuksen seura ry, Jyväskylän yliopisto, Koulutuksen tutkimuslaitos sekä Tampereen ja Helsingin yliopistojen tohtoriohjelma Higher Education Administration Management and Economics (HEAME).

Kansainvälinen lukutaitotutkijoiden tapaaminen 10.–14.8.2015

Koulutuksen tutkimuslaitos järjesti Jyväskylässä kansainvälisen lukutaitotutkimuksen (PIRLS 2016) kokouksen. Tilaisuus kokosi yhteen noin 130 lukutaidon tutkijaa yli 50 maasta. Tapaamisessa viimeisteltiin vuoden 2016 kevätlukukaudella järjestettävän päätutkimuksen tehtäviä. Arvioinnin kohteena ovat 4. luokan oppilaiden luetun ymmärtämisen taidot. PIRLS-hankkeen tarkoituksena on kehittää koulutusjärjestelmää ja lukemisen opetusta osallistujamaissa.

Yhteisöllinen johtaminen oppilaitoksessa -seminaari 22.10.2015

Tilaisuudessa tarkasteltiin yhteisöllistä johtamista muutoksen johtamisessa, oppilaitoksen arjen hallinnoinnissa ja pedagogisessa synkronisoinnissa sekä koulutusjohtamista osana Suomen ja EU:n koulutuspolitiikkaa. Tilaisuuden järjestivät Suomen kasvatustieteellisen seuran Sivistys, hallinto ja tutkimus SIG-ryhmä yhdessä Jyväskylän yliopiston Kasvatustieteiden tiedekunnan ja Koulutuksen tutkimuslaitoksen kanssa. Kaikille avoimeen tilaisuuteen osallistui noin 50 rehtoria ja muuta kiinnostunutta.

ELGPN-verkoston yleiskokous 24.–25.11.2015

EU:n jäsenmaiden opetus- ja työministeriöiden nimeämät Eurooppalaisen elinikäisen ohjauksen toimintapolitiikan verkoston (ELGPN) jäsenet kokoontuivat viimeiseen kokoukseensa Jyväskylään. Kokouksessa vahvistettiin EU:n jäsenmaiden yhteiset elinikäisen ohjauksen puitteet. Osanottajia tilaisuudessa oli runsaat 100. Yhdeksänvuotisen toimintansa aikana verkosto on koonnut ja analysoinut tutkimustietoa siitä, miten jäsenmaiden kansalaiset voivat eri elämänvaiheissaan kehittää urasuunnittelutaitojaan sekä opiskeluun ja työhön siirtymiseen liittyviä valintojaan. Koulutuksen tutkimuslaitos on koordinoanut verkoston työtä sen perustamisesta lähtien.

National Lifelong Guidance Policy Seminar 26.11.2015

Kansallinen elinikäisen ohjauksen seminaari oli jatkoa ELGPN-verkoston yleiskokoukselle. Seminaarin teemana olivat integroidut tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut (TNO-palvelut), joissa yhdistyvät Ohjaamo-toimintamallin mukaiset matalan kynnyksen monialaiset palvelupisteet, palvelukonsepti sekä verkkopalvelut. Kansallisen kehittämistyön rinnalla seminaarissa esiteltiin eurooppalaisia ratkaisuja integroitujen palvelujen toteuttamiseksi. Jyväskylässä järjestettyyn seminaariin osallistui noin 80 kansallista asiantuntijaa ja yli 60 Eurooppalaisen elinikäisen ohjauksen toimintapolitiikan verkoston (ELGPN) jäsentä. Tilaisuuden järjestivät opetus- ja kulttuuriministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö ja ELGPN:n koordinaatioyksikkö yhteistyössä kansallinen ELO-ryhmän, Kohtaamon sekä ja Valtakunnallinen ohjausalan osaamiskeskus VOKES:n kanssa.

Tutkimuksen roadshow

Tutkimuksen roadshow järjestettiin vuoden aikana kolme kertaa. 17.3. Jyväskylässä pidetyssä tilaisuudessa aiheena oli Muuttuva opettajuus ja opettajankoulutus, 6.5. Äänekoskella Opettajan ja koulun haasteet kansainvälisten arviointitutkimusten valossa ja 9.11. Jämsässä Matematiikan oppiminen. Tunnin kestävässä tilaisuuksissa oli kullakin kerralla muutamia kymmeniä osanottajia. Roadshow on Jyväskylän yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan ja Koulutuksen tutkimuslaitoksen keskisuomalaisille opettajille, rehtoreille ja opetushallinnolle tarkoitama mahdollisuus kuulla uusista tutkimustuloksista ja keskustella niistä tutkijoiden kanssa.

Lisäksi laitoksen tutkijat osallistuivat myös Osaava Forumin (12.–13.11.) sekä Akateemiset urat ja pätkätyöt -seminaarin (12.11.) järjestämiseen.

Laitoksen toimintaa on esitelty myös muun muassa seuraavissa tilaisuuksissa:

- Educa-messut 23.–24.1., Helsinki
- Futuuri – Kielten kesäkoulu 3.–5.6., Jyväskylä
- Peda-forum-päivät 20.–21.8., Helsinki
- Jyväskylän yliopiston kirjaston kirjakapina 24.–25.9.
- Helsingin Kirjamessut 22.–23.10.2015
- KEOS 2015 -tapahtuma 14.11., Jyväskylä
- Kasvatustieteen päivät 19.–20.11., Vaasa

Merkittävä tapahtuma vuonna 2015 oli myös muutto uusiin toimitiloihin Ruusupuistoon elokuussa.

TUNNUSTUKSIA JA NIMITYKSIÄ

- TALIS (Teaching and Learning International Study) ja PAL (Pedagoginen asiantuntijuus liikkeessä) -hankkeiden tutkijaryhmä sai ensimmäisen OKKA-OAJ:n palkinnon. Palkinto tuli tutkimuksista, jotka antavat luotettavan ja kansainvälisesti vertailukelpoisen kuvan opettajien työolosuhteista, työtyytyväisyydestä ja heidän kokemastaan ammatin arvostuksesta. Tutkijaryhmään kuuluivat Matti Taajamo, Hannu Jokinen, Eija Puhakka, Matti Pennanen, Anne Martin, Sanna Honkimäki, Kari Nissinen ja Jouni Välijärvi sekä kolme opettajaa Jyväskylän ammattikorkeakoulun Ammatillisesta opettajakorkeakoulusta.
- Sari Sulkusen ja Kari Nissisen artikkeli ”Suomalaisnuorten lukijaprofiilit” palkittiin Kasvatus-lehden vuoden tiedeartikkelina. Palkinto julkistettiin Kasvatustieteen päivillä 20.11.2015.
- Raimo Vuorinen valittiin jatkamaan ohjauksen kansainvälisen keskusjärjestön (IAEVG) varapuheenjohtajana ja hallituksen jäsenenä. Kyseessä on Vuorisen toinen toimikausi vuosiksi 2016–2019. IAEVG (International Association for Educational and Vocational Guidance) on 60 vuotta toiminut järjestö, joka pyrkii edistämään kansalaisten mahdollisuuksia saada ammattitaitoista ohjausta elämän eri vaiheissa.

Laitoksen tutkijat jatkoivat myös lukuisassa joukossa muita kansainvälisiä ja kansallisia asiantuntijatehtäviä, joihin heidät on aiemmin nimitetty.

TUTKIMUSLAITOKSEN UUSIA JULKAISUJA

KIRJAT

ERiarvoistuva korkeakoulutus?

**Artikkelikokoelma Korkeakoulututkimuksen
XII kansallisesta symposiumista 19.–20.8.2014**

Helena Aittola, Jani Ursin (toim.)

DIGITAALINEN OPPIMATERIAALI KOULUN ARJESSA

Maija Kaisla, Titta Kutvonen-Lappi, Marja Kankaanranta (toim.)

MILLÄ EVÄILLÄ OSAAMINEN UUTEEN NOUSUUN?

PISA 2012 -tutkimustuloksia. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisu.

Jouni Välijärvi, Pekka Kupari, Arto K. Ahonen, Inga Arffman, Heidi Harju-
Luukkainen, Kaisa Leino, Markku Niemivirta, Kari Nissinen, Katariina
Salmela-Aro, Mirja Tarnanen, Heta Tuominen-Soini, Jouni Vettenranta,
Raimo Vuorinen

SARJAJULKAISUT

ELINIKÄISEN OHJAUKSEN KEHITTÄMINEN ALUEILLA: KEHITTÄMISTOIMINNAN EDELLYTYKSET, OHJAUSPALVELUT JA NIIDEN SAATAVUUS

Valtakunnallisen ohjausalan osaamiskeskuksen työpapereita 2

Sakari Saukkonen, Marjo Halmiala.

PEDAGOGISK EXPERTIS I RÖRELSE

Anne Martin, Matti Pennanen

MOBILITY AND TRANSITION OF PEDAGOGICAL EXPERTISE IN FINLAND

Anne Martin, Matti Pennanen

KORKEAKOULUDIPLOMI

Kokeiluhankkeen seuranta- ja arviointitutkimuksen väliraportti

Helena Aittola, Taru Siekkinen, Jussi Välimaa

Lisäksi Koulutuksen tutkimuslaitos julkaisee **Kasvatus- ja Yliopistopedagogiikka -lehtiä** sekä **Suomen kasvatustieteellisen seuran julkaisusarjaa** yhteistyössä kumppaniensa kanssa.

Tutkijoiden laitoksen ulkopuolella julkaisemat artikkelit ja teokset löytyvät kunkin henkilön verkkosivuilta.

